

Nr 37

Utlåtande i anledning av väckt motion angående ersättning för älgskada.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 817 av herrar *Gustavsson* i Alvesta och *Johansson* i Växjö har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att Kungl. Maj:ts kungörelse nr 260 år 1965 6 § tredje styckets första mening måtte ändras och erhålla följande lydelse: "Ersättning som avses i denna paragraf må beviljas för hela skadan, därest denna överstiger etthundra kronor."

Över motionen har avgivits yttranden från statskontoret, lantbruksstyrelsen, statens naturvårdsnämnd, Sveriges lantbruksförbund och Riksförbundet Landsbygdens folk.

Statskontoret har i sitt remissvar anfört följande.

Vid framläggandet av proposition nr 19 till 1965 års riksdag ang. vissa frågor rörande älgjakt m. m. framhöll departementschefen beträffande ersättning för älgskada bl. a., att ersättning inte borde utgå vid skador av ringa omfattning samt att Kungl. Maj:t borde äga fastställa ett belopp under vilket ersättning ej utginge. Dessa uttalanden, vilka kompletterades med uttalandet att "avdrag för självrisk ej bör ske", pekade otvivelaktigt i den riktningen att en så kallad "tröskel" skulle skapas. Ersättningsbestämmelsen erhöll emellertid en annan utformning och innebär i sin nuvarande lydelse, att en "självrisk" på 200 kronor gäller vid ifrågakommande skadegörelse.

Ersättningsfrågan var vid 1965 års riksdag på grund av motioner (I:636 och II:752) föremål för särskilda överväganden. I anledning av motionerna framhöll riksdagen (JoU 4 s. 9–10) önskvärdheten av att Kungl. Maj:t vid utformningen av bestämmelser rörande "värderingsförfarandet" övervägde sådan ändring som föreslagits av 1949 års jaktutredning. I övrigt bemyndigades Kungl. Maj:t — med avslag å motionerna — att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats utfärda bestämmelser beträffande användningen av älgskadefonderna.

Vid utfärdandet av den aktuella ersättningsbestämmelsen har valts självriskregeln i stället för den i propositionen förordade "tröskelregeln". Den sålunda gjorda jämkningen torde emellertid i förevarande fall få anses ligga inom ramen för riksdagens bemyndigande. Vad gäller det fastställda gränobeloppet omnämndes detsamma av departementschefen och den omständigheten att det nu gäller som självrisk torde inte utgöra tillräckliga skäl för en förnyad prövning.

Enligt *lantbruksstyrelsens* uppfattning synes någon oklarhet ej vidlåda ifrågavarande författningstext. Rättsviseskäl talar för att den nuvarande lydelsen bibehålles. Ej heller i fråga om skadegränsens höjd finner styrelsen skäl till ändring föreligga. I sitt yttrande över 1949 års jaktutrednings betänkande "Älgfrågan" (SOU 1964:11)

anförde styrelsen att med tanke på dåvarande penningvärde ett självriskbelopp på 200 kronor mycket väl kunde försvaras när det gällde enstaka skador. Då självriskbeloppets realvärde sedan 1964 sjunkit, bör rimligen nu än mindre avseende fästas vid de skäl, som kan tala för ett självriskbelopp av lägre nominellt värde.

Såväl *statens naturvårdsnämnd* som Svenska jägareförbundet, som av naturvårdsnämnden anmodats avge yttrande i ärendet, avstyrker bifall till motionen samt framhåller att det nuvarande systemet med självrisk får anses väl grundat och att författningsrummet i fråga är entydigt.

I fråga om beloppet 200 kronor påpekar jägareförbundet att detta till följd av penningvärdeförsämringen redan har minskat reellt sett, sedan beloppet bestämdes av Kungl. Maj:t.

Sveriges lantbruksförbund anför i sitt remissutlåtande.

Enligt motionärerna föreligger en oklarhet i texten till 6 § tredje stycket Kungl. Maj:ts kungörelse nr 260 år 1965, huruvida däri nämnt ersättningsbelopp skall avses omfatta hela skadan eller endast den del som överstiger 200 kr. Förbundet har för sin del funnit texten entydig och innebära att ersättning endast skall utgå till den del skadan överstiger 200 kr. Då denna innebörd ej synes stå i överensstämmelse med vad departementschefen föreslår i sin proposition nr 19/65, tillstyrker förbundet, att första meningen i berörda stycke ändras så, att ersättning kan beviljas för hela skadan i likhet med motionärernas hemställan.

Det av Kungl. Maj:t fastställda beloppet, under vilket ersättning inte utgår, bör enligt förbundets uppfattning ej ändras. Kostnaderna för en skadevärdering, som skall ske av två gode män, kan komma att stå i orimliga proportioner till skadans omfattning, om skador understigande 200 kr. skall bli föremål för värdering.

Riksförbundet Landsbygdens Folk tillstyrker den i motionen föreslagna ändringen och anför.

Riksförbundet har den 30 september 1964 yttrat sig över 1949 års jaktutrednings betänkande rörande älgfrågan. Utredningsmannen hade i betänkandet föreslagit viss ändring rörande bestämmelserna om ersättning för älgskador. Bland annat föreslogs att uttrycket "skador av ringa beskaffenhet" skulle ersättas med ett mera preciserat begrepp och att därmed skulle förstås skador understigande 100 kronors värde.

Förbundet framhöll beträffande utredningsmannens förslag, att den föreslagna lagtexten var oklar och för undvikande av tvister skulle uttrycket "självrisk" helt utgå ur lagtexten. Förbundet tolkade utredningsmannens mening så, att därest skadan översteg 100 kronors värde skulle full ersättning utgå för hela skadan.

Departementschefen föreslog i sin proposition nr 19:1965, att med skador av ringa omfattning skulle anses skador understigande 200 kronors värde och framhöll samtidigt, att med hänsyn till att något generellt avdrag på grund av självrisk icke skulle ske, någon ändring icke borde förekomma i den nuvarande ordningen för bestridande av värderingskostnaden.

Riksdagen beslöt, att skadeersättning skulle utgå först därest skadan översteg 200 kronor och föreskrev dessutom att ersättning endast skulle utgå med det belopp

som översteg 200 kronors värde. Bestämmelserna för bestridande av värderingskostnaderna blev oförändrade.

Riksdagens ställningstagande gick följaktligen emot såväl 1949 års jaktutrednings som departementschefens förslag.

Någon grund för detta riksdagens ställningstagande synes enligt förbundets mening icke föreligga. Förbundet vill framhålla, att mot nu gällande bestämmelser föreligger en stark reaktion från skilda delar av landet, som kommer till synes i motioner till våra läns- och riksförbundsstämmor. I motionerna har det framförallt ansetts oriktigt att förekommande skador endast skall regleras med det belopp, som överstiger 200 kronor. Man har även framhållit, att med "ringare skada" bör avses skada upp till högst 100 kronors värde.

Enligt förbundets mening har bestämmelserna för reglering av älgskador genom ovannämnda riksdagsbeslut allvarligt försämrats, vilket knappast torde ha varit vare sig jaktutredningens eller departementschefens avsikt.

Utskottet. Såsom anges i motionen utgår ersättning för skada, som älg åstadkommer på gröda, enligt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser vilka återfinns i kungörelsen den 9 april 1965 (nr 260) om älgavgift m. m. Bl. a. gäller att sådan ersättning endast beviljas till den del skadan överstiger 200 kr. Motionärerna finner dels författningstexten oklar och dels de regler enligt vilka ersättning beviljas vara för snäva. I motionen föreslås att nyssnämnda bestämmelse ändras på så sätt att ersättning skall kunna beviljas för hela skadan, därest denna överstiger 100 kr.

I anslutning härtill vill utskottet erinra om att nu ifrågakarande kungörelse utfärdades sedan Kungl. Maj:t hade inhämtat riksdagens bemyndigande att utfärda bestämmelser i ämnet (prop. 1965:19, JoU 4, rskr. 144). Utskottet uttalade sig i dåvarande sammanhang för att ersättning för skada borde utgå med avdrag för självrisk samt, under förutsättning att skadeersättning beviljas, jämväl för värderingskostnader. Utskottets ställningstagande, vilket lämnades utan erinran av riksdagen, överensstämde i nämnda hänseende med vad 1949 års jaktutredning föreslagit men innebar viss ändring i förhållande till propositionen. Den i nu förevarande motion kritiserade bestämmelsen har utformats i överensstämmelse med vad som förordades enligt nyssnämnda riksdagsbeslut. Vad gäller den formella utformningen finner utskottet i likhet med de remissinstanser som yttrat sig i frågan bestämmelsen vara entydig.

Med beaktande av det anförda och då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot bestämmelserna hemställer utskottet,

att riksdagen lämnar motionen II:817 utan bifall.

Stockholm den 14 november 1967

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Lage Svedberg (s), Hedström (s), Carl Eskilsson (h)*, Nils Hansson (fp), Magnusson (s), Augustsson (s), Isacson (h), Skårman (fp) och Wikberg (cp);

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s)*, Antby (fp), Arweson (s), Johanson i Västervik (s)*, Persson i Skänninge (s), Nilsson i Lönsboda (fp), Persson i Heden (cp), Hedin (h) och Eskilsson i Likenäs (s).

* Ej närvarande vid justeringen.